

शालेय स्तरावर पर्यावरण सेवा योजना
राबविण्यासाठी निधी मुक्त करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

पर्यावरण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.१३१/तां.क.१

नवीन प्रशासन भवन, १५ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- ३ फेब्रुवारी, २०१६

वाचा :

१. या विभागाचा शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१०/प्र.क्र.८/तां.क.३ दि.१४ जानेवारी, २०११
२. या विभागाचा शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१०/प्र.क्र.८/तां.क.३ दि.२४ जून, २०११
३. या विभागाचा शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१०/प्र.क्र.८/तां.क.३ दि.२७ मार्च, २०१२
४. या विभागाचा शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१३/प्र.क्र.३२/तां.क.३ दि.१९ मार्च, २०१३
५. शासन पत्र क्रमांक संकीर्ण २०१४/प्र.क्र. ९३/तां.क.१ दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१४

प्रस्तावना :

केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाच्या सूचनेनुसार राज्य शासनाकडून पर्यावरण सेवा योजना राबविण्यात येत आहे. सदर योजनेचा उद्देश जनतेमध्ये पर्यावरण जागृती करून पर्यावरण जतन करण्याची प्रेरणा जागृत करणे हा आहे. त्यासाठी शालेय स्तरावर पर्यावरण हा विषय अनिवार्य करण्यात आला असून सदर विषय हा केवळ वर्गामध्ये न शिकविता निसर्गाच्या सानिध्यात प्रत्यक्ष कृतीच्या आधारे मुलांच्या मनात जागृती व चेतना निर्माण करून बालपणापासूनच भावी पिढी पर्यावरण संवेदनशील व सजग होण्यासाठी ही योजना तयार करण्यात आली आहे. योजनेच्या पहिल्या टप्प्यात राज्यातील १२ जिल्ह्यांमधील ५० शाळांचा समावेश करण्यात आला आहे.

या अनुषंगाने केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाच्या अधिनस्त असलेल्या पर्यावरण शिक्षण केंद्र (CEE) पुणे यांच्याकडून १.२६ कोटी रु. खर्चाचे अंदाजपत्रक दि. २१.१०.२०१५ रोजी प्राप्त झाले असून सदर अंदाज ७५ शाळा गृहीत धरून तयार करण्यात आले आहे. त्यापैकी रु. ९८.३० लाख इतक्या रकमेच्या खर्चास (५० शाळांना गृहीत धरून) मान्यता देणे शासनाच्या विचाराधीन आहे.

सदर योजनेसाठी मागणी क्र. यू-४, ३४३५, परिस्थितीकी व पर्यावरण, (०३) (१३) पर्यावरण विषयक जनजागृती, शिक्षण व वातावरण बदल कृती योजना (३४३५१३०२) मध्ये तरतूद करण्यात येते. वित्तीय वर्ष २०१५-१६ साठी सदर लेखाशीर्षाखाली सद्यस्थितीत रु.४९ लक्ष इतकी तरतूद उपलब्ध आहे. त्यामुळे सीइइला वितरीत करावयाच्या रु.९८.३०लक्ष रकमेपैकी रु.४९ लक्ष इतकी रक्कम वितरीत करावयाचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:

- १) पर्यावरण विभागाच्या अधिनस्त पर्यावरण शिक्षण केंद्र (CEE) यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावानुसार पर्यावरण सेवा योजना राज्यातील ५० शाळांमध्ये राबविण्यासाठी रु. ९८,३०,०००/- (अठ्ठ्याणव लक्ष तीस हजार फक्त) इतक्या रकमेच्या खर्चास मंजूरी

- देण्यात येत असून त्यापैकी रु.४९,००,०००/- (रु.एकोणपन्नास लक्ष फक्त) इतकी रक्कम सीईई, पुणे यांना वितरीत करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे.
- २) २. उपरोक्त मुक्त करण्यात आलेली रक्कम ही शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१०/प्र.क्र.८/तां.क.३ दि.१४ जानेवारी, २०११ मध्ये नमूद सर्व अटीच्या अधिन राहून करण्यात येत आहे.
- ३) ३. या योजनेवर होणारा खर्च मागणी क्रमांक यु-३४३५- परिस्थितीकी व पर्यावरण, ०४ प्रदुषण प्रतिबंध व नियंत्रण १०३ वायु व जल प्रदुषण प्रतिबंध- पंचवार्षिक योजना (०२) राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) पर्यावरण प्रतिबंध (०२) (१३) पर्यावरण विषयक जनजागृती, शिक्षण व वातावरण बदल कृती योजना (३४३५ १३०२) ३१-सहायक अनुदान या अर्थसंकल्पीय लेखाशिर्षाखाली सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षाकरिता मंजूर झालेल्या अनुदानातुन भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली वर्गीकृत करण्यात यावा.
- ४) ४. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र८७/१४६१ दिनांक २२/ ०२/२०१३ व वित्त विभागाच्या आनौपचारिक संदर्भ क्र. ७०/२०१३ व्यय-१६ दिनांक ४.३.२०१३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच वित्त विभाग, शासन परिपत्रक दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ परिच्छेद ७ ते १८ मधील प्रत्येक अटीची तसेच परिशिष्टातील अनुक्रमांक ३ व ९ मधील सर्व अटींची पूर्तता होत असून अनुक्रमांक १, २, ५, ६, ७ व ८ करिता वित्त विभाग व नियोजन विभाग यांच्या मंजूरीची आवश्यकता नाही.
- ५) ५. याशिवाय, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४/कोषा. प्रशा-५ दि. २४ जुलै, २०१५ मधील खालील बाबींची पूर्तता होत आहे.
- अ) विभागास प्रदान वित्तीय अधिकारास नियोजन व वित्त विभागची मान्यता घेण्यात आली आहे.
- ब) पर्यावरण शिक्षण केंद्रास रु.९८.३० लक्ष (रु. अठ्ठयाण्णव लक्ष तीस हजार फक्त) इतका निधी मंजूर करण्यात आला असून त्यापैकी रु. ४९ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे.
- क) मागील तीन महिन्यात कोणताही निधी मुक्त करण्यात आलेला नाही.
- ड) मागणी क्रमांक यु-३४३५- परिस्थितीकी व पर्यावरण, ०४ प्रदुषण प्रतिबंध व नियंत्रण १०३ वायु व जल प्रदुषण प्रतिबंध- पंचवार्षिक योजना (०२) राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) पर्यावरण प्रतिबंध (०२) (१३) पर्यावरण विषयक जनजागृती, शिक्षण व वातावरण बदल कृती योजना (३४३५ १३०२) ३१-सहायक अनुदान या मुख्य लेखाशिर्षाखाली कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.
- इ) पर्यावरण सेवा केंद्र, पुणे यांच्याकडून पर्यावरण विभागास कोणतेही येणे नाही.

६) सदर रक्कम अधिदान व लेखा अधिकारी यांच्यामार्फत कोषागारातून काढून पर्यावरण शिक्षण केंद्र, पुणे यांना अदा करण्यासाठी आहरण संवितरण अधिकारी म्हणून श्री.वि.गो.कडू, कक्ष अधिकारी, पर्यावरण विभाग व नियंत्रक अधिकारी म्हणून श्री सो.ना.बागुल, सहसचिव, पर्यावरण विभाग यांना घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी पर्यावरण शिक्षण केंद्र, पुणे यांना(Centre for Environment Education, Pune) यांना रु.४९,००,०००/- (रु.एकोणपन्नास लक्ष फक्त) द्यावयाची असून स्वतंत्र धनादेशाद्वारे वितरीत करण्याची कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०२११११५४०१२४०४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि.गो.कडू,)

कक्ष अधिकारी , महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १ मा.मंत्री, पर्यावरण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
 - २ मा. राज्यमंत्री, पर्यावरण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
 - ३ अपर मुख्य सचिव, पर्यावरण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
 - ४ कार्यक्रम संचालक, पर्यावरण शिक्षण केंद्र पुणे
 - ५ महालेखापाल लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा महाराष्ट्र १/२ मुंबई/नागपूर
 - ६ अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
 - ७ संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई
 - ८ निवासी लेखाअधिकारी, मुंबई
 - ९ वित्त विभाग, कार्यासन क्रमांक व्यय-१६, मंत्रालय, मुंबई
- पर्यावरण विभागातील सर्व कार्यासने
रोख शाखा ३ प्रती, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय
निवडनस्ती तां.क.१